Upprättare: Anita A Johansson

Fastställare: Ilona Veréb

Legionella, Förebyggande åtgärder Region Gävleborg

Innehåll

1. Syfte och omfattning 1
2. Allmänt 1
3. Ansvar och roller 2
3.1. Vårdenhetschef 2
3.2. FM-support 2
3.3. Driftentreprenör 2
3.4. Driftledare Fastighetsavdelningen 2
3.5. Enhetschef drift och förvaltning Fastighet 3
3.6. Miljöstrateg 3
4. Beskrivning 3
4.1. Meddela längre tids stängning och spolning 3
4.2. Tappställen som inte används 3
4.3. Brister och behov av byten av slangar och duschmunstycken 3
4.4. Dricksvatten och is 3
4.5. Syrgasbehandling och annan apparatur för andningsvägar 4
4.6. Genomspolning av tappställen och duschar som används sällan 4
5. Plan för kommunikation och implementering 4
6. Dokumentinformation 4
7. Referenser 4
Bilaga 1 - Genomspolning av tappställen 5

1. Syfte och omfattning

Syftet med denna rutin är att tydliggöra det förebyggande arbete som ska göras av verksamheter och fastighetsägare för att minska riskerna för Legionella.

Rutinen gäller för hela Region Gävleborg.

2. Allmänt

Legionellabakterier förekommer normalt i jord och vatten. Legionella kan förorsaka lunginflammation, särskilt hos patienter med immunbrist. Sjukdomen orsakas främst av arten Legionella pneumophila men också andra arter av legionella kan orsaka sjukdom hos människa. Antalet rapporterade fall av legionellainfektion har under senare år legat mellan 100 – 150 fall/år i Sverige och 0-7 per år i Gävleborg.

Den vanligaste smittvägen är inandning av vattenaerosol som innehåller legionellabakterier, oftast vid duschning. Inkubationstiden varierar från 2 till 10 dagar, vanligen 5-6 dagar. Dödsfall förekommer. Det är särskilt personer med

nedsatt immunförsvar som drabbas. Smitta från person till person förekommer inte.

I kranvatten i stora byggnadskomplex, som t.ex. sjukhus, hyreshus och hotell, finns ofta legionellabakterier. Gamla rörledningar, blindrör med stillastående vatten och en temperatur på 18-45°C gynnar tillväxten av bakterien i biofilm.

Region Gävleborg har en arbetsgrupp som samordnar legionellarbetet. I gruppen ingår representanter från Vårdhygien, Miljöavdelningen, Fastighetsavdelningen samt smittskyddsläkare och chefsläkare. Gruppen tar fram rutiner och ser till att de är uppdaterade och relevanta för organisationen.

3. Ansvar och roller

3.1. Vårdenhetschef

Ansvarar för att

- meddela FM-support:
    - om verksamheten ska hålla stängt i 7 dagar eller mer
    - om tappställen som tas ur bruk
    - eventuella brister eller behov av byten vid tappställen och duschar
- genomföra spolning av tappställen som används sällan enligt bilaga 1

3.2. FM-support

Ansvarar för att

- för alla inkommande legionellaärenden skapa ett ärende i regionens fastighetssystem och skicka det vidare till driftentreprenör.

3.3. Driftentreprenör

ansvarar för att

- utföra uppdrag enligt denna rutin, ex att:
    - genomföra spolning för verksamheter som hållit stängt i 7 dagar eller mer
    - vidta åtgärder vid tappställen som inte längre används
    - kontrollera och vid behov åtgärda duschslangar, blandare och munstycken
- återrapportera vidtagna åtgärder i regionens fastighetssystem

3.4. Driftledare Fastighetsavdelningen

Ansvarar för att

- följa upp vidtagna åtgärder
- rapportera åtgärder som vidtagits vid pågående ärenden på legionellamöten.

3.5. Enhetschef drift och förvaltning Fastighet

ansvarar för att

- driftledare och driftentreprenör känner till och följer gällande rutin

3.6. Miljöstrateg

ansvarar för att

- Hålla rutinen uppdaterad
- Sammankalla legionellamöten

4. Beskrivning

4.1. Meddela längre tids stängning och spolning

Om en verksamhet ska vara stängd i 7 dagar eller mer ska vårdenhetschefen meddela det till FM-support i god tid innan stängning. I anmälan ska det framgå när verksamheten stänger och när den öppnar igen. FM-support skapar ett ärende i regionens fastighetssystem och skickar det till driftentreprenör med information om öppningsdatum och att spolning ska göras innan öppning. Driftentreprenör genomför spolning av tappställen innan verksamheten öppnar igen och återrapporterar i fastighetssystemet att spolning är genomförd.

4.2. Tappställen som inte används

Vårdenhetschefen meddelar FM-support om tappställen som inte längre används. FM-support skapar ett ärende i regionens fastighetssystem till driftentreprenör som vidtar nödvändiga åtgärder. Vid behov samråder driftentreprenör först med driftledare innan åtgärd vidtas. Driftentreprenör återrapporterar vidtagna åtgärder i fastighetssystemet. Fastighetsavdelningen ansvarar för tappställen i gemensamma utrymmen.

4.3. Brister och behov av byten av slangar och duschmunstycken

Vårdenhetschefen meddelar FM-support eventuella felaktigheter och behov av byten av slangar och duschmunstycken. FM-support skapar ärende i regionens fastighetssystem till driftentreprenör som vidtar åtgärder. Driftentreprenör återrapporterar vidtagna åtgärder i fastighetssystemet. Duschblandarnas funktion ska kontrolleras av driftentreprenör vid legionellaprovtagning och eventuella brister åtgärdas.

4.4. Dricksvatten och is

Vattenautomater bör undvikas och får inte användas av patienter med immunbrist. Is till patienter får inte beredas i ismaskin. Is ska beredas i sk. party-pack, dvs. engångsplastpåsar för tillverkning av iskuber. Använd kranvatten.

4.5. Syrgasbehandling och annan apparatur för andningsvägar

Sterilt vatten ska alltid användas vid till exempel:

- befuktning vid syrgasbehandling
- apparatur för andningsvägarna där fukt inhaleras

4.6. Genomspolning av tappställen och duschar som används sällan

På vissa verksamheter finns tappställen och duschar som används sällan. Om det går 7 dagar eller mer mellan gångerna som tappstället eller duschen används ska verksamheten själv göra genomspolning var 7:e dag, enligt bilaga 1. Vid genomspolning ska tappstället eller duschen spolas med 5 minuter varmt vatten respektive 5 minuter kallt vatten.

Vid ny- eller ombyggnation gäller att efter slutbesiktning ska entreprenören visa att vattnet håller fullgod kvalitet.

5. Plan för kommunikation och implementering

Kommunikation i linjen.

6. Dokumentinformation

Detta dokument har tagits fram i en arbetsgrupp bestående av representanter från Fastighetsavdelningen, Vårdhygien, Miljöavdelningen samt smittskyddsläkare. Det har granskats före fastställande av:

- Signar Mäkitalo, Smittskyddsläkare
- Anita Johansson, Hygiensjuksköterska
- John Mälstam, Chefläkare

7. Referenser

Dokumentnamn	Plats
07-64241 Legionella, åtgärder vid misstänkt smitta Region Gävleborg	Platina
14-64239 Legionella, provtagning av legionellahalter i vatten Region Gävleborg	Platina
14-64240 Legionella, kontroll av vattentemperaturer Fastighetsavdelningen	Platina

Bilaga 1 - Genomspolning av tappställen

Tappställen och duschar som används mindre än en gång i veckan ska spolas var sjunde dag. Spolningen ska dokumenteras nedan. Vid genomspolning ska tappstället eller duschen spolas med 5 minuter varmt vatten respektive 5 minuter kallt vatten.

Plats		Typ av tappställe (markera med kryss)		År
Ort/Avdelning	Rum	Dusch	Tvätt-ställs-blandare	

Vecka	Datum och signatur	Eventuell anmärkning

Kom ihåg:

- Varje duschtillfälle avslutas med genomspolning av kallvatten.
- Meddela FM-support om ni har tappställen som inte längre används.